

Уманський національний
університет садівництва

Факультет економіки і
підприємництва

Кафедра економіки

СИЛАБУС ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ I

Рівень вищої освіти:	<u>перший</u> <u>(бакалаврський)</u>
Спеціальність:	<u>051 Економіка</u>
Освітня програма:	<u>Економіка</u>
Семестр:	<u>6</u>
Курс (рік навчання)	<u>3 (3)</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>6</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Керівник практики	Людмила Смолій
Профайл керівника практики	https://ket.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/smolij-lyudmila-vasilivna.html
Контактна інформація керівника практики (e-mail)	lsmolij@ukr.net

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета практики	поглиблення теоретичних знань і отримання практичних навичок з питань економіки підприємств в умовах конкретного підприємства, а також набуття навичок проведення науково-дослідної роботи з поглибленого вивчення окремих економічних проблем.
Завдання практики	<ul style="list-style-type: none"> ➤ формування здатності до закріплення знань, набутих у процесі навчання, перевірка та оцінка професійних здібностей; ➤ розвиток навичок та вмінь інформаційно-аналітичної, проектно-дослідницької, діагностичної та консалтингової діяльності для вирішення прикладних проблем управління органами, установами, організаціями; ➤ отримання вміння адаптувати теоретичні положення, методичний інструментарій, викладений в спеціальній літературі, щодо умов діяльності органів, установ, організацій до конкретних умов діяльності; ➤ формування здатності до впровадження розроблених рекомендацій та пропозицій в практичну діяльність органів, установ, організацій; ➤ формування здатності до засвоєння практичних навичок роботи та накопичення досвіду самостійної роботи згідно з обраним фахом; ➤ набуття досвіду ділового спілкування
Компетентності	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ➤ Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ➤ Здатність до адаптації та дій в новій ситуації. ➤ Здатність приймати обґрунтовані рішення. ➤ Навички міжособистісної взаємодії. ➤ Здатність діяти соціально відповідально та свідомо ➤ Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами ➤ Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів. ➤ Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин. ➤ Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів. ➤ Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і

	<p>процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення. ➤ Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності. ➤ Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків. ➤ Здатність до розуміння специфіки соціально-економічних взаємовідносин та особливостей функціонування економічних суб'єктів в аграрній галузі.
Програмні результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу. ➤ Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). ➤ Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. ➤ Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності ➤ Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. ➤ Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники ➤ Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. ➤ Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків. ➤ Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність. ➤ Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів. ➤ Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. ➤ Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах. ➤ Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення. ➤ Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів. ➤ Оволодіти практичним інструментарієм організації й ведення економічної діяльності та обґрунтування ефективних господарських рішень економічними суб'єктами з урахуванням галузевої специфіки аграрної економіки

СТРУКТУРА ПРАКТИКИ

Тема	Години	Зміст тем практики	Завдання	Оцінювання (балів)
Модуль 1. Проходження виробничої практики				
Змістовий модуль 1. Підприємство в сучасній системі господарювання. Ресурсне забезпечення підприємства.				
Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання	15	Поняття підприємства як головної ланки народного господарства, його основні риси. Мета, завдання і основні напрямки діяльності підприємства. Створення підприємства та правові основи його функціонування. Господарський кодекс України. Статут підприємств. Генеральна тарифна угода й колективний договір. Класифікація підприємств. Виробничі об'єднання підприємств і організацій, порядок їх утворення, функції та мета. Характеристика видів інтеграційних	Виконання робіт, передбачених програмою практики та інструктивно-методичними матеріалами, в розрізі функціональних обов'язків у відповідності до посади у підрозділі підприємства, установи, організації	-

		форм підприємств і організацій: добровільні і інституційні об'єднання (асоціації, консорціуми, концерни, корпорації, фінансово-промислові групи, холдинги тощо). Поняття і характеристика ринкового типу господарювання. Підприємство – головний атрибут ринку. Складові елементи ринкової інфраструктури. Принципи, форми і типи підприємницької діяльності. Законодавче забезпечення підприємництва. Активізація підприємницької діяльності в Україні.		
Тема 2. Ресурсне забезпечення підприємства	20	Поняття, класифікація і структура персоналу підприємства. Визначення чисельності окремих категорій працівників підприємства. Основні елементи системи управління персоналом підприємства та суб'єктів господарювання. Форми та системи оплати праці та їх удосконалення. Склад і структура земельних угідь підприємства. Сутність та види капіталу. Сутність авансованого та власного капіталу підприємства. Поняття та класифікація основних засобів. Фізичне та моральне зношення основних засобів. Функціональна роль матеріально-речових елементів основних виробничих фондів. Методика визначення суми амортизації основних фондів. Відтворення основних засобів підприємства, умови та форми здійснення. Сутність, склад та структура оборотних засобів. Нематеріальні ресурси і активи підприємства. Вимоги до документального оформлення нематеріальних активів.	Виконання робіт, передбачених програмою практики та інструктивно-методичними матеріалами, в розрізі функціональних обов'язків у відповідності до посади у підрозділі підприємства, установи, організації	-
Тема 3. Ефективність використання ресурсного потенціалу підприємства	20	Ефективність використання кадрового потенціал. Її сутність та підходи до визначення. Система критеріальних показників визначення ефективності кадрового потенціалу підприємства. Продуктивність праці, вимірювання, чинники і резерви підвищення. Показники економічної ефективності використання основних засобів. Показники ефективності використання оборотних засобів. Ефект від використання нематеріальних активів.	Виконання робіт, передбачених програмою практики та інструктивно-методичними матеріалами, в розрізі функціональних обов'язків у відповідності до посади у підрозділі підприємства, установи, організації	-
Змістовий модуль 2. Організація виробничого процесу				
Тема 4. Виробнича програма підприємства	20	Первинна ланка організації процесу виробництва – робоче місце та його оснащення. Первинна структурна виробнича одиниця підприємства – дільниця. Цех – виробничий, адміністративно уособлений підрозділ підприємства. Види цехів. Виробнича структура підприємства. Безцехова та корпусна структура підприємства. Лізинг як форма оновлення технічної	Виконання робіт, передбачених програмою практики та інструктивно-методичними матеріалами, в розрізі функціональних обов'язків у відповідності до посади у підрозділі підприємства, установи, організації	-

		<p>бази виробництва. Поняття та структура виробничого циклу. Види руху предметів праці у виробництві. Розрахунок тривалості технологічної частини виробничого циклу. Поняття і принципи організації виробничого процесу. Класифікація виробничих процесів за призначенням, перебігом у часі та ступенем механізації (автоматизації). Організаційні типи виробництва (одиничне, середнє, масове) і їх техніко-економічна характеристика. Розміщення робочих місць, кваліфікація кадрів, тип обладнання в різних типах виробництва. Призначення та характеристика дослідно-експериментального виробництва. Ефективність організаційних типів виробництва.</p>		
Тема 5. Витрати підприємства	20	<p>Поняття і класифікація витрат на виробництво продукції. Структура поточних витрат та їх включення до собівартості продукції. Поняття і методика розрахунку кошторису витрат на виробництво. Калькулювання витрат на виробництво продукції. Об'єкти калькулювання й калькуляційна одиниця. Типова номенклатура калькуляційних статей витрат. Методика обчислення окремих статей калькуляції. Методи прогнозування собівартості нових виробів (питомих витрат, бальний, агрегатний, кореляційний, графоаналітичний). Шляхи зниження поточних витрат в розрахунку на одиницю продукції: підвищення технічного рівня виробництва, вдосконалення організації виробництва, праці й управління; збільшення обсягу виробництва та підвищення якості продукції. Техніко-економічні фактори зменшення поточних витрат. Енергозбереження і його вплив на собівартість.</p>	Виконання робіт, передбачених програмою практики та інструктивно-методичними матеріалами, в розрізі функціональних обов'язків у відповідності до посади у підрозділі підприємства, установи, організації	-
Змістовий модуль 3. Економічні результати та ефективність виробництва				
Тема 6. Фінансово-економічні результати підприємства	30	<p>Виручка від реалізації продукції і дохід підприємства. Дохід і прибуток – показники фінансових результатів; різниця між ними. Джерела формування прибутку (доходу) підприємства. Прибуток – основний показник діяльності підприємства. Типова схема використання прибутку. Показники прибутку, їх розрахунок. Рівень прибутковості підприємств різних галузей економіки України. Рентабельність – відносний показник ефективності діяльності підприємства. Показники рентабельності та їх розрахунок. Шляхи підвищення рентабельності на підприємствах різних галузей економіки України. Суть і методичні підходи до оцінки загального</p>	Виконання робіт, передбачених програмою практики та інструктивно-методичними матеріалами, в розрізі функціональних обов'язків у відповідності до посади у підрозділі підприємства, установи, організації	-

		фінансово-економічного стану підприємства. Методика розрахунку показників фінансового стану підприємства: прибутковості, ліквідності, оборотності, стійкості. Загальна методологія вимірювання ефективності виробництва. Види ефективності (економічна і соціальна; локальна і народногосподарська; первісна і мультиплікаційна; абсолютна і порівняльна). Система показників ефективності виробництва. Оцінка соціальної ефективності виробництва. Класифікація факторів зростання ефективності виробництва: внутрішні і зовнішні.		
Тема 7. Економічна безпека підприємства	30	Класифікація видів економічної безпеки підприємств. Поняття економічної кризи підприємства, види їх, основні причини виникнення та наслідки. Стратегія забезпечення належної економічної безпеки підприємства. Національна програма антикризового господарювання, форми та ефективність її реалізації. Об'єкти і функції управління безпекою.	Виконання робіт, передбачених програмою практики та інструктивно-методичними матеріалами, в розрізі функціональних обов'язків у відповідності до посади у підрозділі підприємства, установи, організації	-
Модуль 2. Оформлення та захист звіту				
Оформлення звіту	25			70
Захист звіту				30
Всього за курс				100

Розподіл балів, присвоєваних студентам при підведенні підсумків проходження практики

	1. Оформлення звіту	70 балів
1.1	Загальні вимоги до оформлення звіту:	25 балів
1.1.1	Наявність та чіткість формування мети і завдання звіту	3
1.1.2	Відповідність логічної побудови роботи назві теми, а також поставленим цілям і завданням, пропорційність структури роботи	3
1.1.3	Правильність оформлення списку літератури (порядок розміщення, повнота, сучасність, відсутність помилок)	2
1.1.4	Наявність, якість ілюстративних матеріалів (рисуноків, схем, діаграм, графіків, таблиць) у тексті роботи та відповідність їх оформлення встановленим критеріям (вимогам)	3
1.1.5	Правильність оформлення звіту (нумерація сторінок, оформлення титульного аркуша, дотримання вимог до розміру полів, шрифту, міжрядкового інтервалу та інше), відсутність редакційних помилок	4
1.1.6	Повнота і відповідність висновків змісту звіту	10
1.2	Вимоги до змісту звіту:	45 балів
1.2.1	Якість і глибина теоретико-методологічного аналізу проблеми. Наявність та якість критичного огляду літературних джерел. Наявність наукової полеміки. Етика цитування (наявність посилань на літературні джерела). Самостійність суджень і викладу матеріалу (наявність формулювання власної думки студента – автора звіту)	15 балів

1.2.2	Наявність, системність і глибина особистого аналізу сучасних фактичних матеріалів організації, наявність і переконливість узагальнень і висновків з аналізу, виявлення проблем і недоліків у діяльності організації	15 балів
1.2.3	Наявність та логічний зв'язок заходів, що пропонуються для вирішення проблеми, з проведенням у роботі аналізом фактичних матеріалів, їх актуальність та реальність. Розробка альтернативних варіантів рекомендацій, обґрунтування та розрахунок ефективності запропонованих рішень, наявність розрахунків на ЕОМ. Наявність аналізу зарубіжного досвіду та його використання при розробці пропозицій.	15 балів
2. Захист звіту		30 балів
2.1	Володіння культурою презентації (вільне володіння текстом доповіді, наявність в структурі доповіді всіх належних елементів: вітання, представлення, обґрунтування актуальності, мети, завдань курсової роботи, викладення особисто розроблених теоретичних, проблемних, аналітичних та рекомендаційних аспектів роботи, посилання на роздавальний матеріал).	5
2.2	Вміння стисло (в межах регламенту), послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження.	5
2.3	Повнота і ґрунтовність відповідей на запитання викладачів, на зауваження і пропозиції, що містяться у рецензії на курсову роботу, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди.	10
2.4	Наявність і якість роздавального матеріалу для захисту звіту (наявність матеріалів, що відображають теорію, аналіз і пропозиції; ілюстративний матеріал повинен мати аналітичний характер; чітке, грамотне без будь-яких помилок оформлення; зв'язок доповіді з кожним листком роздавального матеріалу).	10

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Рейтинговий показник	Оцінка у національній шкалі	Оцінка ECTS
90-100	Зараховано	A (відмінно)
82-89		B (добре)
75-81		C (добре)
67-74		D (задовільно)
60-66		E (задовільно)
35-59	Незараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань). Встановлюється, що при проходженні практики за результатами захисту звіту здобувач може набрати максимально 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату
Політика щодо відвідування	Відвідування виробничої практики є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) проходження практики може відбуватись індивідуально (за погодженням із деканом факультету)